

[Aksel Larsen.]

i den internationale politik, et stort afsnit om De Forenede Nationer, og så nævnes NATO lige akkurat i en bisætning på to eller tre linjer. Det er åbenbart noget, der absolut skal med, men jeg erkender, at når man ikke ofrer mere tid eller flere ord på det, er det bragt ned til omtrent de dimensioner, hvor det fortjener at være.

Det er imidlertid udmærket, at regeringen er af den opfattelse, at det først og fremmest er De Forenede Nationer og De Forenede Nationers politik og virksomhed, vi skal bygge vor udenrigspolitik på og indrette vor udenrigspolitik efter. Det er også sådan, at De Forenede Nationers rolle, indflydelse og muligheder er i vækst, og at vi af al magt bør bidrage til denne vækst. Jeg tror ikke, man kan overvurdere FN's muligheder og rolle som en fredsbevarende faktor. Ja, jeg kan ikke lade være med at sige, som jeg har hørt det sige i FN, at hvis FN ikke eksisterede, måtte man af hensyn til fredens bevarelse opfinde FN. Det er nu altså engang sådan, at der foregår så umådelig meget i dagslys, at det er langt vanskeligere at foretage fredsbrud, end det ellers ville være, og som sagt jo mere vi bidrager til at styrke FN, jo mere bidrager vi til at sikre verdensfreden og naturligvis også til at sikre vor egen eksistens.

Nu vel, det største bidrag i den forløbne tid til at bevare freden og til at fremme afspændingen er naturligvis ikke blevet foretaget direkte gennem De Forenede Nationer, men alligevel har De Forenede Nationer spillet en ikke ringe rolle. Jeg tænker her på aftalen om stop for prøvesprængninger med kernevåben. Den aftale befrier naturligvis ikke menneskene for frygten for en kernevåbenkrig, men den standser i hvert fald den forgiftning af atmosfæren med radioaktive spaltningsprodukter, som var og er en umiddelbar trussel mod nulevende og kommende slægter. Denne aftale viser, at Sovjetregeringen mener det alvorligt med sin tale om fredelig sameksistens, og at Kennedyadministrationen i USA er sig sit kolossale ansvar bevidst og i færd med at løsgøre sig fra den kolde krigs politik. Vi finder det aldeles rigtigt, at regeringen uden tøven har tilsluttet sig aftalen om atomstop, som nu er underskrevet af næsten alle staters regeringer. Men så meget mere be-

klageligt og fordømmeligt er det, at regeringerne i Frankrig og Kina ikke alene nægter at tilslutte sig aftalen, men oven i købet proklamerer, at de, hvis de magter det, vil skaffe sig kernevåben og prøvekøre dem med sprængninger i atmosfæren.

For en realistisk bedømmelse kan der ikke være tvivl om, at de to store atommagter også får umiddelbar gevandt af Moskvaaftalen. Atomoprustning er uhyre kostbar, og aftalen har jo store udsigter til at blive indledningen til standsning af kapløbet om produktion af flest mulige og størst mulige atom- og brintbomber. Hvis man yderligere når til aftale om fælles udforskning af det ydre rum, vil faren for en krig, når rummet tages i brug, være formindsket eller likvidet, samtidig med at rummets udforskning bliver mere effektiv og overkommelig. Bedst var det naturligvis, om dette blev foretaget under ledelse og kontrol af De Forenede Nationer, og jeg går ud fra, at De Forenede Nationer støtter tanken herom. Moskvaaftalen om stop for prøvesprængninger kan blive — og jeg går ud fra, den bliver — indledningen til en virkelig omfattende afspænding. Jeg går ud fra, at den åbner mulighed for, at vi overhovedet får brug af kernevåben forbudt og får de eksisterende lagre af kernevåben ødelagt.

Jeg går ud fra, at afspændingen på andre områder vil gå videre, så man vil nå frem til en verdensomfattende og kontrolleret nedrustning. Jeg håber da også på, at man på ganske bestemte områder i ganske konkrete spørgsmål når til afspænding, og her tænker jeg som noget af det mest betydningsfulde og absolut nærliggende at få afsluttet en fredstraktat med Tyskland og derved få den anden verdenskrig bragt endeligt og formelt til ophør. Samtidig vil man ved afslutningen af en sådan fredstraktat nå til en endelig traktat om fastlæggelse af de nuværende grænser i Centraleuropa, og det turde have meget stor betydning med hensyn til at forhindre, at der opstår krig i dette område. At en sådan traktat eller i hvert fald en aftale om grænserne i Centraleuropa er en forudsætning for at få løst det, man kalder Berlinproblemet, har jeg nævnt så ofte, at jeg her kun lige vil strejfe det. Jeg håber, at regeringen vil gøre sit til at få de udslaggivende magter til at arbejde i denne retning.